

Avustukset

Valtionavustusten hakeminen, käyttö ja valvonta
Asiointipalvelu ja ohjeet
Hakuaikojat
Avustusten siirtäminen ja mallipohjat

FI | [SV](#)[Asioi verkossa](#) ↗

Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö julistaa haettavaksi valtion erityisavustusta koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa ajalle 2022–31.7.2024. Myönnettävä erityisavustus on yhteensä enintään 58 000 000 euroa varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen. Avustus myönnetään vuoden 2022 II lisätalousarvion lisämäärärahasta opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan momentilta 29.10.30.

Varhaiskasvatuksen osalta haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestävät varhaiskasvatusta. Kunnat voivat sisällyttää yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat hakemukseensa. Esi- ja perusopetuksen osalta haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä sekä yksityisiä yhteisöjä, joilla on esiopetuksen ja perusopetuksen järjestämislupa. Harjoittelukoulut voivat olla yhteydessä kuntaan ja kunta voi sisällyttää sen alueella toimivan harjoittelukoulun hakemukseensa. Yksittäisen varhaiskasvatusyksikön tai koulun hakemuksia ei oteta huomioon.

Hakuaika alkaa 11.8.2022 ja päättyy 15.9.2022 klo 16.15.

Päätökset pyritään tekemään lokakuussa 2022.

[Näytä kaikki](#) ▼

Avustuksen tavoite

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuslain mukaan lapsella on oikeus saada varhaiskasvatussuunnitelman mukaista varhaiskasvatusta sekä riittävää oppimisen ja kehityksen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Laadukkaan varhaiskasvatuksen mahdollistamiseksi on varmistettava, että kaikilla lapsilla on mahdollisuudet osallistua täysipainoisesti varhaiskasvatukseen ja että koronaepidemian heijastusvaikutukset lasten kehitykseen ja oppimiseen sekä tuen järjestämiseen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetukseen jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Valtionavustuksen tavoitteena on parantaa lasten kehityksen ja oppimisen edistämistä sekä tuen toteuttamista varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Koronaepidemian aikana erityisesti tukea tarvitsevat lapset ovat jääneet vaille riittävää tukea. Erityisenä tavoitteena on varmistaa varhaiskasvatuksen edellytykset tukea heikommassa asemassa olevien lasten, vieraskielisten lasten, erityistä tukea tarvitsevien lasten sekä maahanmuuttotustaisten lasten oppimista ja kehitystä. Lisäksi tuetaan niitä lapsia, joiden kehitys ja oppiminen ovat vaarantuneet pitkittyneiden poissaolojen vuoksi.

Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen ja kehityksen tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa.

Esi- ja perusopetus

Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista esi- ja perusopetusta sekä riittävää tukea oppimiseensa ja hyvinvointiinsa heti tuen tarpeen ilmetessä. Laadukkaan opetussuunnitelman mukaisen esi- ja perusopetuksen mahdollistamiseksi on varmistettava, että kaikilla oppilailla on edellytykset osallistua täysipainoisesti opetukseen ja että korona-

ajan heijastusvaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin sekä tuen järjestämiseen jäävät mahdollisimman vähäisiksi eikä koulupudokkuus lisääny.

Valtionavustuksen tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten edellytyksiä jatkaa oppimista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Erityisesti tavoitteena on varmistaa koulujen edellytykset tukea heikommassa asemassa olevien oppilaiden, vieraskielisten oppilaiden, erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden, maahanmuuttotaustaisten sekä korona-aikana perusopetuksen kesken jättäneiden oppilaiden oppimista. Lisäksi tuetaan niitä lapsia ja nuoria, joiden syrjäytymisen riskiä koronaepidemian pitkittyminen on erityisesti lisännyt ja ennaltaehkäistään koulupoissaoloja ja koulupudokkuutta.

Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa ja perusopetuksen lisäopetuksessa.

Miten avustusta haetaan?

Avustusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriön asiointipalvelussa. Jos se ei ole mahdollista, ota yhteyttä avustuksesta lisätietoja antavaan virkamieheen.

Hakijan tulee huomioida, ettei hakemusta pysty lähettämään asiointipalveluun määräajan umpeutumisen jälkeen. Vastuu hakemuksen saapumisesta määräaikaan mennessä on hakijalla.

Asiointipalvelun käyttöohjeet

Asiointipalvelun käyttö edellyttää yhteisöasiakkailta Y-tunnusta, Suomi.fi-tunnistusta sekä Suomi.fi-valtuuksien käyttöä. Palveluun kirjaututaan Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-tunnistuksen kautta henkilökohtaisella pankkitunnisteella, mobiilivarmenteella tai varmennekortilla.

Hakija täyttää asiointipalvelussa olevan hakulomakkeen, liittää siihen lomakkeen yhteydessä pyydetyt liitteet ja toimittaa hakemuksen asiointipalvelun kautta ministeriölle. Ministeriö lähettää päätöksen hakijalle asiointipalveluun.

Hakija tekee asiointipalvelussa mahdolliset hakemuksen täydennykset ja päätöksen muutospyynnöt. Hakija tekee myös selvitykset asiointipalvelussa.

[Asiointipalvelun käyttöohje yhteisöasiakkaille](#) PDF 1.1MB

[Valtionavustusten asiointipalvelu ja ohjeet](#)

[Asiointipalveluun kirjautuminen ja valtuudet](#)

[Suomi.fi-ohjeet ja tuki](#)

Tarkemmat ohjeet hakulomakkeella.

Millä perusteilla hakemuksia arvioidaan?

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon seuraavat perusteet:

1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

Varhaiskasvatuksen osalta haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestävät varhaiskasvatusta. Kunnat voivat sisällyttää yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat hakemukseensa. Esi- ja perusopetuksen osalta haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä sekä yksityisiä yhteisöjä, joilla on esiopetuksen ja perusopetuksen järjestämislupa. Harjoittelukoulut voivat olla yhteydessä kuntaan ja kunta voi sisällyttää sen alueella toimivan harjoittelukoulun hakemukseensa. Yksittäisen varhaiskasvatusyksikön tai koulun hakemuksia ei oteta huomioon. Valtionavustus ei koske aamupäivä-/iltapäivätoimintaa.

Valtion erityisavustus myönnetään varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestäjäkohtaisesti, hakemuksen perusteella, käytettäväksi lukuvuoden 2023–2024 loppuun 31.7.2024 saakka. Valtion erityisavustusta voidaan myöntää valtionavustuksen hakukriteerit täyttävälle varhaiskasvatuslaissa tarkoitettulle varhaiskasvatuksen järjestäjälle ja/tai perusopetuslaissa tarkoitettun järjestämisluvan omaavalle esi- ja perusopetuksen järjestäjälle.

Hakija hakee valtion erityisavustusta yhdellä hakemuksella asiointipalvelussa. Haettava summa kattaa sekä varhaiskasvatuksen että esi- ja perusopetuksen. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää hakijalle yhden avustussumman, joka kattaa sekä varhaiskasvatuksen että esi- ja perusopetuksen.

Varhaiskasvatuksen ja/tai opetuksen järjestäjä voi kohdentaa avustuksen tarkoituksenmukaisesti varhaiskasvatustoimintaan ja koulujen sekä niiden toiminta-alueiden päiväkotien esiopetusryhmien toimintaan.

- Hakemuksessa tulee olla varhaiskasvatuksen ja/tai opetuksen järjestäjän suunnitelma avustuksen aiotusta käytöstä.
- Hakija sitoutuu toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriölle tarvittavat tiedot valtakunnallista seurantatutkimusta varten.

Valtion erityisavustusta voidaan käyttää seuraaviin toimiin:

Varhaiskasvatus

- varhaiskasvatuksen tukitoimien vahvistaminen niiden lasten kohdalla, joiden tuen tarve on lisääntynyt tai joiden tuen tarpeeseen ei ole pystytty riittävästi vastaamaan koronaepidemian aikana
- suomi/ruotsi toisena kielenä opetuksen lisääminen tai tehostaminen koronaepidemian vaikutusten tasaamiseksi

Esi- ja perusopetus

- tukiopetuksen, osa-aikaisen erityisopetuksen sekä muun tuen järjestäminen ja oppilaanohjauksen vahvistaminen niille oppilaille, joilla opetuksen järjestäjä arvioi koronaepidemian vaikutusten vuoksi olevan puutteita opetussuunnitelman perusteiden mukaisten osaamistavoitteiden osalta
- suomi/ruotsi toisena kielenä -opetus niille vieraskielisille oppilaille, joilla opetuksen järjestäjä arvioi koronaepidemian vaikutusten vuoksi olevan puutteita opetussuunnitelman perusteiden mukaisten osaamistavoitteiden osalta
- valmistavan opetuksen oppilaiden tukeminen niille oppilaille, joiden valtionosuusrahoitus on päättynyt ja joilla opetuksen järjestäjä arvioi olevan riittämättömät valmiudet siirtyä perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten vuoksi
- koronaepidemiasta aiheutuneiden lisääntyneiden koulupoissaolojen seurauksien lieventäminen ja koulupudokkuusriskissä olevien oppilaiden tukeminen

Valtion erityisavustus myönnetään varhaiskasvatuksen ja/tai opetuksen järjestäjälle hakemuksen perusteella käytettäväksi aikana 2022–31.7.2024.

Valtion erityisavustusta myönnetään enintään 95 % kokonaismenoista, joten omarahoitussuosuus on vähintään 5 %.

Laitehankintojen osalta avustusta voidaan käyttää vain pienimuotoisiin ja välttämättömiin hankintoihin. Erityisavustus myönnetään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Valtion erityisavustusta ei voi käyttää

- toimintaan tai kohteeseen, johon on samalle ajankohdalle myönnetty jo valtion erityisavustusta. Valtion erityisavustuksella voidaan kuitenkin jatkaa aiemmin aloitettua, erityisavustuksella toteutettua vastaavaa toimintaa, joka täyttää yllämainitut kriteerit.
- samanaikaisesti käytettäväksi vastaavan, aikaisemmille vuosille myönnetyn avustuksen, kanssa
- toimintaan, jolla varhaiskasvatuksen tai opetuksen järjestäjä korvaa jo olemassa olevaa toimintaa

- sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan/oppilashuollon henkilökunnan palkkakustannuksiin kuten perhetyöntekijät ja -ohjaajat, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat, nepsy-ohjaajat ja -valmentajat, fysioterapeutit ym. tai sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ostoon/oppilashuollon palvelujen ostoon, kuten kuraattori- tai psykologipalveluihin
- hallintokuluihin tai hankekoordinaattorin tai digitutorin palkkakuluihin
- muun kuin avustuksella palkatun varhaiskasvatustahenkilöstön ja/tai opetushenkilöstön sijaikuluihin, työnohjaukseen, digitaalisten järjestelmien kehittämis-, tuki- tai ylläpitokuluihin, tilakustannuksiin, kalustehankintoihin tai elintarvikekustannuksiin.
- retkien tai tapahtumien järjestämiseen.

Valtion erityisavustuksen myöntöpäätöksissä huomioidaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestäjän lasten ja oppilaiden määrä. Lisäksi huomioidaan, miten hakukirjeessä esitetty suunnitelma vastaa valtionavustuksen käyttötarkoitusta. Hankesuunnitelmaa arvioitaessa kiinnitetään huomiota hankesuunnitelman ja hankkeen talousarvion täsmällisyyteen ja konkreettisuuteen sekä suunnitelman toteuttamiskelpoisuuteen. Erityisavustukset ovat harkinnanvaraisia.

Mikäli kunta lomauttaa varhaiskasvatus- ja/tai opetustoimen henkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin. Lomautusta koskevat palautukset tulee tilittää opetus- ja kulttuuriministeriöön avustuksen käyttöä koskevan selvityksen yhteydessä.

2. Yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti. OKM:n strategia on luettavissa [verkkosivuilta](#).

Hakemusten arvioinnissa ja vertailussa voidaan siten katsoa eduksi, jos toiminta tai hanke osaltaan edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestäväää kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti.

3. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Jos avustus kohdistuu palkkakustannuksiin, voidaan avustus myöntää vain erityisen painavasta syystä, jos avustuksen saaja on saanut rangaistuksen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä (valtionavustuslain 7 § 2 mom).

4. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia ministeriöltä, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten.

Hakemus hylätään, jos se paperisena laadittuna saapuu määräajan jälkeen.

Millaisia ehtoja avustusten käyttöön liittyy?

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista. Avustuksen hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteessä.

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen. Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuina.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

- Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.

- Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnysarvon mutta joiden arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 20 000 euroa.

Avustuksen käyttöön liittyy myös muita ehtoja ja rajoituksia. [Katsotaan avustusten ehdot ja rajoitukset kokonaisuudessaan.](#)

Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?

Avustusten käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä talousraportointi että tuloksellisuusraportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Asiointipalvelussa haetuista ja myönnettyistä avustuksista selvitykset tehdään OKM:n asiointipalvelussa.

Paperilomakkeella haetuista avustuksista tehdään selvitykset ministeriölle erillisellä lomakkeella.

Myönnetyt avustukset

[Myönnetyt avustukset](#) PDF 597kB

KOULUTUS

Lisätietoja

Mervi Eskelinen, opetusneuvos, puh. 0295 330 160 (erityisesti varhaiskasvatus)

Mika Puukko, opetusneuvos, puh. 0295 330 032 (erityisesti esi- ja perusopetus)

Aili Tervonen, projektisihteeri, puh. 0295 330 216

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Tekninen tuki hakuprosessissa:

[Valtionavustusten asiointipalvelu ja ohjeet](#)

Asiointipalvelua koskevissa teknisissä kysymyksissä saa tukea osoitteesta: asiointipalvelu.okm@gov.fi

Katso myös opetus- ja kulttuuriministeriön opas valtionavustusten hakemisesta, käytöstä ja käytön valvonnasta: <http://okm.fi/avustukset>

